

BÉTSI MAGYAR KURIR.

és

SOKFÉLE, TOLDALÉKÚL.

Nr. Indult: Kedden, Januárus' 7-dikén, 1834.

2.

T Ö R Ö K O R S Z Á G.

Konstántzinápoly Dec. 17-kén: A' Sivasí Helytartónak legközelebb kinevezetelt Reschid Mehmed Basa Dec. 16-kán ült hajóra, a' fekete tengeren Pasalikjába evezendő. Rádi Kirán, a' Kis Ázsiai Rebelliseknek fő tzin-kosa, a' Sultán seregétől üzőbe vétetvén elfogattatott 900 bajtársaival. Dec. 14-kén éppen mikor nagy szélvész dühösködött, Perában, és Galatában tűz támadt, de csak hamar mind a' két helyen eloltatott. Az említett szélvész iszonyú károkat tett mind a' fő városon belől, mind kívül: fákat gyökerestől kiszaggatott, faházakat öszveroskasztott, a' tengeren kisebb hajókat egészen tenkre tett, nagyobbakat megrongált. Attól tartanak, hogy a' fekete tengeren a' hajótörések szám nélkül valók le-jendenek.

P O R T U G A L L I A.

(Times.) Gróf Taipának elfogat-tatása felől következő jelentetik: „A' Gróf csak egy alsóbb rangú poli-tzia által fogattatott el. Midőn a' fogház felé kísértetelt, kísérői közzül kiragad-ta magát, 's egy másik Pairnek Gróf Ficalhónak lakásába vette magát, a' ki nem csak hogy ki nem adta a' fog-lyot, sőt a' politziát puskával fenyeget-te, ha külömben házánál izgágáskodni merészel. Evvel még meg nem eléged-vén, azonnal Dom Pedrohoz ment, kinek ő (Gróf Ficalho) egyik Adjutánsa

vala, 's szemére hányta a' Paireket illető jussoknak megsértését, kik Constitutzió szerint el nem fogattathatnak, hanem ha valamely tetten rajta kaptanak. Dom Pedro erre azt válaszolta, hogy ő az egész dologban semmit sem tud, de azomban ajánlotta a' Grófnak, ne gátolná meg a' törvény kiszolgáltatása me-netelét, a' midőn magát a' Politziának ellene szegezi. Erre a' Gróf Ficalho haza ment, 's nem sokára Dom Pedro-nak sógora Gróf Loulé is meglátogatta, 's együtt elhatározzák barátjok-nak számokra Parker Admiral Asia nevű hajóján keresni menedéket. Ezt csak ugyan véghez is vitték, azután pe-dig Gróf Ficalho ismét Dom Pedrohoz ment, értésére adván néki a' mit tett vala, egyszersmind keserűen panaszkodván, hogy alatta (Dom Pedro alatt) nints többé nagyobb szemé-lyes bátorság, mint Dom Miguel alatt volt, a' mennyiben egy Pair kén-telen vala egy idegen hajó ormán me-nedéket keresni. Azonközben a' többi Pairek is, kik Gróf Taipát számkive-tésébe kísérték, 's éppen úgy, mint ez, életjüket, és vagyonyjokat a' Királynéért és Constitutzióért feláldozták, a' dolog felől értesítették. Illyen Pairek öszve-sen 9-en vagynak Lisbonában, — úgymint: Palmella, és Terceira Hertzegek, Fronteira Marquis, Pon-te de Luna, Loulé, Santa Iria, Ficalho, Luiniáres, és Paratú Grófok. Ezek mindnyájan Ficalhopa-

lotájában öszvegyűltek, 's kevés ideig tartó tanácskozás után elhatározták, hogy a' Braganzai Hertzegnek ezen rendkívül való történet miatt felírást fognak bényújtani, a' mi elkészülvén, Loulé Marquis, Fronteira, és Gr. Ficalho biztosítottak meg általadásában. A' Palotába érkezvén, azonnal audientiát nyertek: Marquis Loulé olvasta fel a' Felírást, mellyet Dom Pedro figyelmetesen halgatván meg, másod ízben is kinyilatkoztató, hogy ő az egész dologban semmit sem tudott légyen, 's kivált az elfogattatás módja ellen nagy kifogása volt, de ez utóbbira nézve, a' Pairek azt válaszolák, hogy őket nem annyira a' mód, mint az elfogattatás sértette meg, a' mennyiben az Ország törvényei szerint tilalmas légyen egy Pairt elfogattatni, azért Dom Pedrótól ezen törvénytelenység minél előbbi orvoslását kívánták. Dom Pedro bizonyossá tette őket az elégtétel adás felől, a' mire a' Pairek teljes reménnyel eltávoztak. Azután Dom Pedro Minisztereikhez küldött, vélek egész éjjeligi tanácskozott: más napra kelve ismét elkezdődött a' tanácskozás, a' midőn a' határozás lön: „Gróf Taipának a' Felső Beirai Törvényszék által határozott elfogattatása jóváhagyódik, és törvényesnek esmérteik. Ha a' bévádolt félvalamit védelmezésére előhozhat, vagy ha vala mellyik Pair, magát az által megsértetve érzi, keresse azt a' törvény útján, mellynek lelkiesméretesen bé kell töltenie: mert a' Constituziónak 145-dik cikkelye szerint, a' törvény minden emberre nézve ugyan azon egy, akár óltalomról, akár büntetésről légyen a' szó. (Aláírás) Jose da Silva Carvalho.

(Standard.) Lisbonából jelentik, hogy Dom Pedrónak dolga Algáriában rendkívül rossz lábón áll. La-

gost-8000 Miguelista ostromolja, 's megadását minden órában várják. A' Dom Pedro szolgálatjában lévő idegenek között legnagyobb meghasonlás uralkodik, a' mennyiben a' Hertzeg ebben a' tartományban igen kegyetlenül kezdi Uralkodását.

Gróf Taipa azért fogattatott volt el, mivel Dom Pedrónak néhány levelet írt, mellyekben azon panaszokkodott, hogy a' lopás, ragadozás, és vesztegetés felette eláradott. Ketséget sem szenved, hogy ebbeli panaszok igazságosok, és azért tanácsosabbnak is tartott, azokat erőszakos elfogattatás, mint okoskodás által megtzáfolni. Igaz, hogy Dom Pedro proclamálta a' sajtó szabadságot, 's a' Gróf ehez könnyelmű volt ezen Proklamációnak hitelt adni, de csak hamar tapasztalta azután, hogy ezen szónak „Sajtó szabadság“ Dom Pedro szájában más értelme nintsen, mint, hogy az ő javára minden kigondolható kedvező ítéleteket, úgy szinte ellentársaira minden rosszat szabad közrebotsátani, de mind azok, kik ezen szabadsággal más értelemben élnek, keményen meglakolnak. A' kevés Portugallus Pairek, kik Dom Pedro ügyéhez ragaszkodtak, csak hamar megértették, mikeppen kelljen azon magasztalt szabadságot magyarázni. A' Constituzió betűi szerent világos, hogy mind egyik Pair, egyedül az illető Kamarának parantsolatjából fogattathatik el, kivéven in flagranti delicto poenae capitalis: mivel pedig az a' levél, mellyet a' Gróf, Dom Pedrónak igazgatása felől írt, éppen nem esik az említett bűn alá, tehát magától foly, hogy Gróf Taipának elfogattatása a' Constituzióval ellenkezik. Az a' mód, mellyel Dom Pedro, a' Paireknek felírásokra válaszolt, már magában is lealatsonyító; a' Rómánynak esze ágába sints, hogy mint Dom Ped-

ró megígérte, Gróf Taipának elégteltet szerezzen. Még nem tudjuk, mit mond erre a' Portugallus előkelő Nemeség. Mi azt hisszük, hogy Dom Pedro utálja azon maroknyl Paireket, mivel gyengék. Balgatagság is most háború idején a' Pairek elsőségekről beszélni, midőn a' fő-zálláson kívül alig bírnak egy talpalatnyi földet, és így a' Constitutionalis Statustörvényre hivatkozni nem lehet. Mind a' mellett, Dom Pedro, ha egyébberánt szava még nyom valamit, köteles a' sajtó szabadságot fenntartani, köteles azoknak tanácsaikkal élni, kik javokat értele felaidozták.

(Liverpooli Chronicle.) Dec. 11-ig Dom Pedro seregében semmi említésre méltó jelenés nem ment véghez. Mintegy 50 Miguelista, a' Hertzeg főszállásába szökött által. Ez a' főszállás még mindég Cartaxóban vagy. Az idő derült, de egyik fél sem használta. Azomban a' Pedristák a' Tajó déli részen kezdenek valamit, mivel oda sokpuskapor 's más hadikészületek szállítottak. Egy gőzhajó Falmouthból 100,000 font sterlinget, és 6000 fegyver darabot hozott Donna Mária számára.

Val de Pereiban 1500 brittus újontz között nyughatatlanság ütött ki, mivel havibéreket ki nem kapták. Tsak azután állott helyre a' békesség, miután a' tiszték karddal fenyegetődztek, 's néhányan közzülök apró pénzzel ki-elégítették.

LENGYEL ORSZÁG.

Hogy Ő Felsége az Orosz Tsászár, neve napját, valamely jeles tett által meginnepelje, 50 személyeknek, kik legközelebb a' lázzadásban részt vettek volt, telyesen megkegyelmezett, — Ostrólenka város lakosainak pedig, kik

az 1851-ki ütközet alatt tenkre tétettek, 100,000 stot ajándékozott.

SPANYOL AMERIKA.

Newyorki lapok Nov. 25-ről jelentik: „Az Insurgensek tökéletesen megverettettek. Gvanaxuatofőpontjait a' Kormány katonái megszállották, és a' Commendans megadta magát, tsak hogy az ostromlás veszélyeit kikerülje. Escalado hazaáruló halálra ítéltett, 's felakasztása a' fő városban Dec. 12-re határozottatott.

NAGY BRITANNIA.

Azon vendégség alkalmával, mely John Russell és Ebrington Lordoknak a' Plymouthi lakosoktól adott, miután a' két Lord polgári jussal felruházottatott, az első (Russel) megköszönvén elébb a' Miniszterek számokra elköltött áldomást, következő beszédet tartott: „Három esztendje leszz immár, hogy a' jelen Miniszterek a' Kormányhoz jöttek, 's ha ezen idő lefolyta alatt igazgatási ügyességet nem bizonyítottak is, legalább bizonyítottak őszinte kívánságot, mely szerint a' Nemzetet boldogítani igyekeztek, 's azon bizodalom, melyben 3 esztendő alatt részt vettek, sokkal kedvesebb előttök, mint minden taps, igazgatások kezdetekor. Ha Gróf Grey ezen időszakasz elején ezt merte volna mondani: Három esztendő múlva az egész választási Systemát gyökerestől kiirtom, 's újat hozok bé, — a' kisebb, de népesebb városok, és helységek választási jussokat kiterjesztem, a' Kormány kiadásait megkisebbitem, és kevés idő alatt olly rendszabást hozok bé, mely által az embertelen rabszolgaság örökre eltörültessek: a' 15 milliónyi Status költségből 3 milliómot takarítok meg, és ez a' 3 milliom a' lakosok javokra lészen, a' mennyiben a'

mépről volt, a' hol legsúlyosabb, le akarom a' terhet venni: ha 1850 ki Novem-berben mind ezeket jövendőgelte volna, bizonyosan kérkedőnek tartották volna, a' ki többet mond; mint valaha képes leszsz teljesíteni, a' ki olyan reményekkel hízelkedik a' népnek, mellyek soha sem valósodnak meg, 's a' ki a' népet fellengős, de üres ígéretekkel ámíthatja. Es még is — avvagy szükség e' említenem? — mind ezen nagy rendszabásokat, minden dítsekedés, jövendülés nélkül, a' néptől támogatva, véghez is vitte. Hogy az Ország még mindég többet reményl, azon nints mit gántsolnom, sőt inkább magam is helyben hagyom! De Uraim! azt is gondolóra kell ám vennünk, hogy emberi dolgok igazgatásában, tsak gyenge-emberi erővel bírunk. Egy tárgyat szeretnék megpendíteni, mivel úgy tapasztaltam, hogy e' körül hamis megfogások vagynak, — értem a' száraz, és tengeri hadierőt. Tudják az Urak, hogy legközelebb sok Reductio történt, és a' száraz hadierőt, is megakarták kisebbíteni. Midön a' múlt esztendőben a' sereget illető számadás a' Parlament elibe terjesztetett, Lord Althorp azt nyilatkozatá, hogy ő szeretné a' költségeket ebben a' részben is kisebbíteni, mihelyt egyszer győzöttetik a' felől, hogy kevesebb hadierő elégséges. A' Kintstárnak Cantzellárja nem is várta a' Parlament megnyitását, hanem a' Minisztereknek legközelebb Londonban tartott Gyűlésekben elhatározatott a' Reductio: illy tzelből parantsolatok botsáttattak ki az ujontzszedés megszüntetésére, 's mihelyest a' Parlament megnyitattik, ez iránt bővebben fogunk tudósittatni. A' mi a' többi Reductiókat illeti, még nem volt kezemnél valamelly tzelerányos planum, de mihelyest a' Miniszterek elibe terjesztetik egy illyes, semmit sem

kételkedek benne, hogy azt elfogadja. A' Miniszterium mindenkor részvétellel volt az Ország szükségei eránt, a' mennyiben az adót, a' mennyire tsak lehetett, leszállította. Azon tzikkely, mellyről az adót levette olyan volt, a' melly a' lakosok szorgalmokat leginkább nyomta, értem a' köszén, és gyertyaadót, 's a' kintstár Cantzellárja azt nyilatkozatá, hogy mihelyt lehetséges lejjend, a' ház adót is lejjebb szállítja. De én nem akarom az Urakat édes szavakkal félre vezetni, 's többet mondani, mint valósággal történt. Nem mondom én, hogy a' Miniszterek képesek légyenek most mindent teljesíteni, mert sok függ az időtől, sok a' környülállásoktól. Az adók némünémüképpen hasonlítanak az orvosságokhoz, 's ha a' kintstár Cantzellárja úgy találja, hogy egy formában betegjei bé nem veszik az orvosságot, tehát más formában próbálja meg; a' mi a' többi tárgyakat illeti, mellyek a' jövő Parlamentben szóba jöhetnek; azokat érinteni itt, sem a' hely, sem az idő nem engedi, — de nem is tehetek olyan ígéretek, mellyek vagy engemet, vagy társaimat megkölnék, annyit azomban minden esetre mondhatok, hogy a' Parlament egyedül az Ország boldogságát tartja szome előtt. Egyébbként vegyék tekintetbe az Urak, az Országot nyomó témérdek adósságot, emlékezzenek meg az 1796 esztendei állapotra. A' mit jelenleg tehetünk abban áll, hogy összevetvén vállainkat, a' Minisztereket egyesített erővel segítsük munkálódásaikban, mert minden esetre, még sok idő telik belé, míg az Ország tökéletes boldogságát eléri. Egyben bizonyos vagyok, abban tudniillik, hogy Ófelségének Miniszterei e' lefolyt 3 esztendő alatt nem igen kósthatták a' hivatalnak kellemetességeit, de még is abban találják fáradozások jutalmát, hogy

végre az Ország szívesen el fogja es-
merni nemes igyekezeteket.“ Ezen be-
szédet sokáig tartó taps, és örömjaj
követte.

Dec. 25-kán kimúlt e' világból Ja-
mes Brougham Parlamentalis tag.

Az utóbbi szélvész alkalmával már
most a' második angoly gőzhajó veszett
oda 8 emberrel együtt. A' Lloyd si
bátorságosító társaság kára a' szélvész
miatt felette megnevekedett.

OROSZ ORSZÁG:

Dec. 18 kán úgymint Ő Felségének
nevenapján, a' téli palota udvari Ká-
polnájában Isteni tisztelet tartatott a'
Tászári Familiának jelenlétében. Az-
után a' Dámák kéztókoláson voltak a'
Tsászárnénál. Estve a' város fényesen
ki volt világosítva.

Tifli s ből érkezett tudósítások sze-
rént, Abbas Mirza, vitézségéről, és
szépségéről híres Persa Hertzeg megholt.

I L L Y R I A. / Central U

Triestben Dec. 26-kán úgymint
Karátsony 2-dik innepén, tsendes tisz-
ta idő után, délutanni 1 óraker Ejszak-
nyugotról olly szélvész kerekedett, hogy
több kereskedő, és Tsász. Kir. hadi
hajók részszérint elmerültek, részszé-
rint megrongáltattak. A' szélvész egész
estveli 5 óráig dühösködött, melly idő
alatt egyetlen egy hajó se ki nem köt-
hetett, se el nem evezhetett.

NÉMET ORSZÁG.

Kasselből jelentik: Dec. 25-kén
Városunkban az úgy nevezett Mar-
burgi piartzon kedvetlen jelenés ment
véghez. Egy kortsmában tudniillik ké-
ső éjjel tivornyáztak a' vendégek, és
semmi módon reá nem lehetett bírni
a' haza takarodásra. Erre Bücking
Politzia tanátsos személyesen jelent meg,
de a' sokaságtól olly rosszszúl fogadta-
tott, hogy kéntelen vala magát vissza

húzni, később pedig fegyverre került
a' dolog, melly alkalommal a' Tanátsos
úgy annyira megsebesítetett, hogy ma-
ga erejétől nem bírt haza menni.

Hannovera Ország rendei Dec.
19 kén tartott Ülésekben hosszszas ta-
nátskozás után, az 1833-dik és 34-dik esz-
tendőre szólló kiadási budgetet 3,073,611,
a' bevételit pedig 3,001,000 Rforintra
határozzák.

A' Szász Veimari Országgyű-
lés bévégeztetett, mi után következén-
dő határozatok tétettek közhírré: 1-ör
Vám, és Kereskedési Egyesületnek fel-
állítására egy részről a' Veimari Nagy
Hertzegség, mas részről Burkus Or-
szág, és a' többi Német Statusok kö-
zött. 2 or A' bevétel, kivétel, és által-
vitel iránt törvény hozatott. 3-or A'
pályinka égetés adó alá vettetett. 4-er
A' dohány, és bor természetstől szinte
adó jár. 5-ör Mimódon kell az említett
adókat beszédni?

ÉJSZ. AMERIKAI EGYES. STÁTUSOR.

Jefferson Grófságnak lakosai a'
Kormányt arra kérték, nevezné ki az
Európából visszatért Murat Achillt
bírájoknak. Az igazgató engedett kéré-
seknek, 's most Murat Ur azon ha-
talommal bír, mellyel egy Präfectus
Frantzia Országban, úgymint polgári,
és fenýtő Törvényhatalommal. Ez a'
jeles férjfiú ezelőtt Belgiumban Ober-
steri rangot viselt, de ez új kinevezte-
tése miatt katonai szolgálatjáról le kel-
le monania.

SPANYOL ORSZÁG.

Messenger des Chambres.) Madrid
Dec. 13 kán. Renu sa Ur a' kintstár-
nak General Directora hivatalát letet-
te: helyébe Gargollo Ur fog lépni.
A' békesség Spanyol Országban még
koránt sem állott helyre, sőt ellenke-
zőleg: a' lázzadás mind inkább hara-
pódzik maga körül, — a' nép minde-

nű e'enséges indulással vették a' Kormány ellen: egy részről a' liberalis felekezet erőszkos kívánságaival, más részről Fanatismus a' régi hithez ragaszkodva mindenfelől dőlnek az Országot. Az a' hír, mintha Don Carlos elfogatás esetében agyon fogna lövettetni, merő költemény. A' Kormány '5 különböző úton halad, mert mindegyik Miniszternek tulajdon politikája vagyon: az igazgatá-nak öszvehangzásáról tehát szó sem lehet. — Az első Miniszter a' Reactio mellett van, — a' belső az igazgatásban akar javítást behozni; ebben az értelemhontörtént minap is az Ország felosztása, 's egy Dec. 19-kén költ Decretum erejénél fogva, selyemmel, vászonnal, papírossal, szappannal való szabad kereskedés megnyitott: a' Finantz Miniszter, ki csak tulajdon hatáskörét tartja szeme előtt, ebben a' részben nagy változásokat szándékozik behozni: a' Hadi Miniszter, a' ki belátóbb, a' se-reget az egykori Constitutionalis szerint akarja organizálni: mert ő volt 1825 ban kire Cadixban a' General Stabnak vezérlése bízva vala, az alatt, míg Ferdinand a' várostól távolvott: a' Justitz Miniszter, hogy magát valami vádnak ki ne tégye, az előtte igazgatott Miniszterekhez tartja magát. Aranjuez ben az lázzította fel ujjolag a' lakosokat, hogy egy igazgató neveztetett ki határtalan hatalommal, ki a' Carlistákra rea' ijjeszsen: mellé egy törvénytudó adatott, a' ki a' felállítandó Haditörvénszéknél kezére dolgozék. A' Királyné a' minap vadászatra menvén, bátorságnak okáért katonákat is kentelen vala magával vinni. Butares ban, Vargas Carlistai vezér, elfogatott, 's ott helyben agyonlövettetett. Valencia hemzseg Carlistáktól, de az országút még szabad. Bur-

gosban Carlistai fő lövettetett agyon: ez a' környék tudni való, igen fanaticus. Becentében Carnicer Guerilla vezér lappang 500 fegyveres társával. Ez körülbelől az Ország állapotjának áltnézése, a' mi annyival inkább fájdalmas, mivel e' szerint az adónak beszéde, a' mire pedig a' Kormány-nak olly nagy szüksége vagyon nehezítatik, vagy éppen lehetlenné tételik.

FRANTZIA ORSZÁG.

Dec. 24 kén tartá a' Deputatusok Kamarája első Üléset Gras Previl-le alatt. Legelőbb is az új Elölülő választásához fogtak, a' midőn 220 szavazattal az öregebbik Dupinra esett a' választás. Generál Lafayette 59. Lafitte 11. Odillon Barrot 11. Dupont de l' Eure 11. Rouillé de Fontaine 7 szavat nyertek. Al Elöl-ülőknek Schoonen, Baro Delessert, és Etienne kiáltattak ki egy hanggal. 26-kán a' 4 dik Alölülöre, Titoknokokra, és egy Quaestorra szavazgattak.

BELGIUM.

A' Képviselők Kamarája Dec. 21-ki Ülésében, a' Hadi Departementumnak budgetje 2,540,000 frank reductio' mellett elfogadtatott 37,460,000 frankban.

(Nouvelliste de Limburg.) A' Hollandi Kormány elhatározta, hogy a' munkálódó seregből csak 40,000-t tart meg, a' többit szabadsággal haza bocsátja.

LUCCAI HERTZEGSÉG.

Don Gioachimo Zea Bermudez nek, kit még VII-dik Ferdinand nevezett ki az ide való Udvarhoz Miniszter residensnek, meghiteltető levele a' Spanyol Királynétól is helyben hagyattatott, 's az említett tulajdonságban e' napokban készül helyét elfoglalni.

ELEGYES TUDÓSÍTÁSOK.

Az a dühösködő szélvész, mellynek erejét Dec. 18 kán itt Bétsben is éreztük, éjszak felé Szász és Porosz országban még sokkal kegyetlenebb volt 's a' mint az újságlevelek írják leírhatatlan károkat tett. Nevezetesen Torgau táján az erdöket annyira pusztította, hogy ott mintegy 150,000 öltre telő előfát terített a' földre.

Trieszt, Dec. 27-kén. Tegnap délután egyszerre rettenetes szélvész támadván, a' kikötöbe fekvő hajókban felette sok kárt tett. Közülök tíz, gabonával, fával 's a' t. terhelt hajó egészen elsüllyedett.

A' mult Szombaton havazás és később eső után estve, különös jelenetnek valának a' Bétsiek szemlélői, a' midőn nagy villámlás után egyszerre megdördült és nagyot tsattant. Éjjel azonban hirtelen megváltozott az idő, megfagyott és ez a' száraz hideg azolta tart.

MAGYAR ÉS ERDÉLY ORSZÁG.

Nyitra December 20-dikán: — Öröm 's valódi érzelemmel telve kell jelentnünk azon verseny buzgalmat, melly a' RRket legközelebb Dec. 9-kén és következő napjain tartott közgyűlési alkalomkor, olly intézet alapításra serkenté, melly által a' míveltség, szép társalkodás, és a' mi fő, a' részlegiség helyett egyesületi szellem gyarapulását 's ennek Megyénk székvárosába áltvárazsoló sikerét előre látni inkább mint sejdíteni lehet. Elég vala egy felszólítás-iv, és ime számos aláíró buzga, egy Casinonak megpendített felállítását előmozdítani. Találkoztak nagy lelkű adakozók is, kik szép ajánlatikkal igyekezének létre hozni azt, mit a' hazafiság csak egy jótékony javaslatkép serény-

kedett a' közönség elibe terjeszteni. Majd százig telvén az aláírt 20 pengő frtos részvényesek száma, idején lenni látzott, a' terv sikerülendése iránt bárátságosan tanátskozni. A' Pesti nemzeti Casino mintaként vételvén, szerinte az alaprendeletek elkészültek. Ideig óráiglani bizottság választott, melly a' szükséges előkészületek és rendeleteket elirányozván, annak idején az egyesületet mindenekről tartozólag ertesítse. Az intézetet folyamatba indítása a' kelő 1834 első napjára határozatván, ezen túl a' tiszta és állhatatos hazafiság, Hazánk több részeiben immár adott jeles példaként, itt Nyitrán is biztosítandja egy illy intézet létesülését. K. K.

A' T. Könyörülő Szerzetesek egész Ausztriai birodalomban fennálló 25 Kórházaiban (mellyek közt 12 van Magyarországon) 1832 Nov. 1 sőjétől 1833. Oct. utolsó napjáig, minden valláskülönbség nélkül, mint az emberiség igaz szeretete kívánja, felvétetett 's fizetés nélkül ápolgattatott 17,662 beteg, kik közül 16,135 életben maradt, és csak 1517 holt meg. Az öszves számban Protestans vallású volt 1531, Görög nem egyesült 98; Zsidó 94. A' Magyarországi Kórházak közül legtöbben felvétettek: a' Budaiiba, (1644, megholt 121); a' Po'sonyiba (1092, megholt 115.) A' mi különösen a' Budai könyörülő Szerzeti Kórházat illeti: az említett betegek száma közt volt 1,455 Cathol.; 167 Protestans; 17 Görög nem egyesült vallású, és 7 Izraélita. Édes érzés foglalja el az emberiség barátját, midőn szenvedő embertársait minden rend, osztály, vallás 's a' t. különbség nélkül a' nevezett jöltévő Tiszt. Szerzet által eképp ápolgattatni látja!

D. Sz. Mártonban (Erdély) a' mult December 9—11 napjain tartaték

Nemes Küküllő Vármegye 1833-beli 4 dik közgyűlése; mely hálás részvétellel fogadta Hallerkői Gróf Haller László Főispány Urnak azon tettét, minél fogva a' Vármegye Rendeit törvényes jussaik' gyakorlásában megtartotta. Az igaz hazafi földi mennyét találja ott, hol a' Törvény tiszteletét látja. E. H.

Magyar Tudós Társasági Jelentés.

A' Magyar Tudós Társaság évkönyveinek 1831—1832-re megjelent 46 ivnyi első kötete, 4 rétből található Pesten Eggenberger József könyvárosnál, kinél minden más könyvárosok is megrendelhetik. — Tartalma a' kötetnek ez:

Kazinczy Ferentznek mellképe. A' tziplapon a' Társaság tziimere. Magyar Tudós Társaság története a' nyelv országos régibb állapotjának rövid előadásával. Emlék-beszédek. I. Kisfaludy Háróly felett, Schedel Ferentztől. II. Kőteles Sámuel felett, Kállay Ferentztől. III. Kazinczy Ferentz felett, Kőlcsey Ferentztől. IV. Kresznérics Ferentz felett, Szilasy Jánostól. V. Gróf Széchényi Ferentz és Gróf Festetics György felett, Kis Jánostól. Értékezesek I. Hazafiság, Horvát Endrétől. II. Hellen-magyar literatura, Guzmics Izidórtól. III. A' fa és kőhiderő hasonlati meghatározása, Nyiry Istvántól, rajzollattal. IV. Poétai harmonistica, Berzsenyi Dánieltől. V. Az ember iránya, Szilasy Jánostól. VI. A' Győri vidék legrégibb időben és a' Rómaiak alatt, Czech Jánostól. VII. Szilágyi Mihály Kormányozó eredeti törvénykönyve, Gróf Teleki Józseftől. Az említett tör-

vénynek az eredeti írat szerént rézre-metszett példányával a' kötet végén. VIII. Vélemény, Egyeden találatott ekes mívről, Isis' egyiptombeli tiszteletérol szolgáló valóságos ibrikról, Jankovich Miklóstól. Három rajzollattal a' kötet végén. 1. Az Egyedi ibrik. 2. Az Egyedi ibrik terület színe. 3. Az Egyedi ibrik leomlott's később talált részei A' Magyar Tudós Társaság köz ülésérol, Horvát Endre.

Vászonra borított kemény kötésű példánynak, mellyben az Egyedi ibrik arany és ezüst vonalakkal van színelve, ára 6 for. pengőben; papiros borítékú kemény kötésűnek az Egyedi ibrik színeletlen metszetével. 4 for. 20 kr. pengőben.

A' Magyar Tudós Társaság tagjai amaszt 4 for. 48 krért emezt 5 for. 28 krért pengőben kapják, a' Társaság pénztára ellenőri hivatalának, vagy postán bérmentes levél vagy biztos alkalom által, teendő jelentés mellett. Decemb. 20-ikán 1833.

A' Titoknok által.

K ö s z ö n e t.

Az 1833 Oct. elején alapult Eperjesi nevendék Magyar Társaság Tagjai, midőn élénk örömmel hirdetnék a' magyar közönségnek, T. T. Bajza, Cserneczy, Czuczor, Döbrentei, Kovácsóczy, Runo, Szenvey, Toldy és Vörösmarty Urak azon nemes tetteket, mellynél fogva, állítandó könyvtárjok alapjául mintegy 60 darab könyvet, ajándékozni kegyesek voltak; egyszersmind, édes kötelelességeknek tartják ezenel kinyilatkoztatni legforróbb köszöneteket, mellyel a' fentisztelt tudós hazafiaknak illetődött szívvel adóznak. Eperjes Dec. 20-dikán 1833.

Szerkesztetű és Kiadó Márton József, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)